

Ruralis
Universitetssenteret Dragvoll
7491 Trondheim

Oslo, 22. mai 2019

Ruralis-rapport 4/2019

Vi viser til e-postutveking og samtaler vedrørende Ruralis-rapport 4/2019 om konsekvenser for distrikt og lokalsamfunn ved avvikling av pelsdyroppdrett.

I e-post til direktør Svein Frisvoll 3. april påpeker vi det foreligger en åpenbar interessekonflikt. Forfatteren Aina Winsvold har markert seg som dyreaktivist, uten at det er redegjort for dette noe sted i rapporten.

Frisvoll peker i sitt svar blant annet på at prosjektet er kvalitetssikret, og at også forskere må ha menings- og ytringsfrihet som andre borgere.

På bakgrunn av avisoppslag i Nationen 15. april ber Ruralis i en e-post om nærmere underbyggelse av påstander som er framsatt fra NPAs kommunikasjonssjef Guri Wormdahl.

Norges Pelsdyrslag begrunner sin kritikk av rapporten i alminnelige forskningsetiske retningslinjer. Vi viser her til *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teknologi*. Punkt 37 i retningslinjene omhandler uavhengighet i forskning, og det understrekes at det er viktig at forskeren og oppdragsgiveren ikke har så sammenfallende interesser at det truer forskningens uavhengighet. Slike bånd kan føre til at forskningen blir brukt til å fremme synspunkter og interessene til enkelte parter, det kan føre til at det ikke blir tilstrekkelig distanse mellom forskning og forskningssubjekt, og det kan føre til at uavhengigheten trues fordi de som deltar i forskningen kan øve innflytelse og press på forskeren. Retningslinjene foreskriver minimum at slike forhold må opplyses. I noen situasjoner vil rollekonflikten være så sterk at rollene ikke bør forenes.

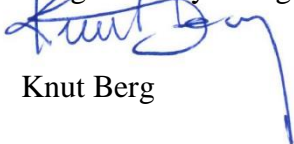
Vi viser også til avsnitt 30 om habilitet, der det påpekes at dersom forskeren står i en eventuell interessekonflikt, kan dette bidra til å svekke tilliten til forskningen både i fagmiljøet og i offentligheten.

Ved en rask gjennomgang av rapporten har vi funnet en rekke feil og unøyaktigheter som kan trekke konklusjonen i feil retning. Dette styrker en mistanke om tendensiøs fremstilling. Vi nevner blant annet:

- På side 13 skriver forfatteren at det er mange ulike tall å forholde seg til, og at det derfor kan føles som en risikosport å begi seg inn i dette feltet. Vi kan ikke se at Norges Pelsdyrslag er forespurt, men vi kunne med letthet ha oppklart en del av de uklarheter som Winsvold mener å finne.
- På side 77 er det argumentert for at rivningskostnader er billigere enn det som er fremkommet i media. Dette er ikke belagt med kildehenvisninger, men den henviser til intervju med «andre renovasjonsselskap». Dette fremstår således som en udokumentert påstand.
- Forfatteren argumenterer med at det gjennom årene er lagt ned mange farmer, til en billigere penge. Disse farmene er imidlertid lagt ned frivillig, og under andre premisser. Dette mener vi er en søkt sammenligning.
- I omtalen av kommuner forsøker man å imøtegå at flere kommuner i høringsforslag har påpekt store samfunnsøkonomiske konsekvenser. Forfatteren omtaler et knippe kommuner og slik fått ny innsikt i at «konsekvensene ikke er så store som antatt». I denne vurderingen er det lagt større vekt på hva anonyme informanter sier, enn hva kommunene selv skriver i sine høringssvar.
- Rapporten har som et hovedpremiss at lave skinnpriser fører til begrensede konsekvenser. Den siste prisøkningen bagatelliseres som «noen kroner per skinn». Det er vel kjent at prisene på skinn er sykliske, og at næringens lønnsomhet må vurderes over en årrekke. Det er «noen kroner per skinn» som bidrar til god lønnsomhet for bøndene.
- I konklusjonen er det påstander om fôrproduksjonen som vi ikke kan se er omtalt tidligere i rapporten. Det hevdes at «det ikke er noe holdbart argument» at biprodukter fra landbruket må destrueres dersom det ikke går til pelsdyrfôr. Dette mener vi er en tvilsom påstand så lenge biprodukter faktisk går til destruksjon, og Norilia selv påpeker problemstillingen i sitt høringssvar til LMD i januar i år.
- Rapporten bruker naturlige sesongvariasjoner som bevis på nedgang. Avlstispene telles to ganger i året – vinter/vår og sommer/høst. Ved å sammenligne antall dyr på våren med høsten, vil man alltid få en reduksjon. Skal man måle utviklingen i avlsdyr, må man derfor sammenligne vår mot vår. Vi har funnet eksempler på gårder der det i rapporten hevdes å være en nedgang, mens det faktisk vært produksjonsøkning.
- Det er mye faktabeskrivelse og drøfting av ulike kilder i rapporten, men etter vår vurdering lite analyse av hva som leder fram til konklusjonene.

Etter vår vurdering er det grunn til å sette spørsmålstegn ved om de alminnelige krav til redelighet i forskningen er oppfylt. Det er uforståelig at Ruralis publiserer denne rapporten uten å redegjøre for interessekonflikter. Vi har notert at i flere fagmiljøer er det obligatorisk å redegjøre for eventuelle interessekonflikter ved publisering.

Vennlig hilsen
Norges Pelsdyrslag

Knut Berg